

# Odvzem dovoljenja na Agenciji za zavarovalni nadzor

mag. Bernarda Rutar

Sergej Simoniti

mag. Gorazd Čibej

# Kazalo

- Uvod
- Pravna podlaga za odvzem dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja zavarovalnim zastopnikom in dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega posredovanja zavarovalnim posrednikom
- Pravna podlaga za odvzem dovoljenja za opravljanje dejavnosti zavarovalnim zastopniškimi in zavarovalnim posredniškimi družbami
- Pregled kršitev na podlagi do katerih je prišlo do odvzema dovoljenj na Agenciji
- Sodna praksa na podlagi sodb Vrhovnega sodišča
- Druge sankcije na podlagi ZZavar
- Politika sankcioniranja kateri sledi (bo sledila) Agencija v primeru kršitev subjektov nadzora
- Sklepno oziroma kaj lahko pričakujemo glede na predvidene spremembe ZZavar in spremembe Direktive o zavarovalnem posredovanju?

# Uvod

Namen prispevka je celovit prikaz nadzora in ukrepov Agencije nad zavarovalnimi zastopniškimi in zavarovalnimi posredniškimi družbami ter zavarovalnimi zastopniki in zavarovalnimi posredniki (v nadaljevanju subjekti nadzora).

ZZavar v 232. členu eksplicitno določa, da nadzor nad subjekti nadzora opravlja Agencija za zavarovalni nadzor. V drugem odstavku tega člena zakon napotuje na smiselno uporabo nekaterih določb, ki urejajo nadzor nad zavarovalnicami (172., 173., 175., prvi in četrti odst. 176., 177., 179., 180., 183. in 184. člen ZZavar). Glede na smiselno uporabo navedenih določb tako Agencija opravlja nadzor nad subjekti nadzora z namenom preverjanja, če subjekti nadzora spoštujejo pravila določena z ZZavar in predpisi izdanimi na njegovi podlagi oziroma drugimi zakoni, ki urejajo poslovanje subjektov nadzora, in predpisi izdanimi na njihovi podlagi (172. člen ZZavar).

Agencija opravlja nadzor nad subjekti nadzora s:

- spremljanjem, zbiranjem in preverjanjem poročil in obvestil subjektov nadzora in drugih oseb, ki so po določbah tega zakona oziroma drugih zakonov dolžne poročati Agenciji za zavarovalni nadzor oziroma jo obveščati o posameznih dejstvih in okoliščinah;
- opravljanjem pregledov poslovanja subjektov nadzora;
- izrekanjem ukrepov nadzora po tem zakonu (173. člen ZZavar)

## Odredba o odpravi kršitev:

Subjekt nadzora mora v roku za odpravo kršitve odpraviti ugotovljene kršitve in Agenciji v istem roku, če ni z odredbo določen drugačen rok, dostaviti poročilo, v katerem opiše ukrepe za odpravo kršitev. Poročilu je potrebno priložiti listine in druge dokaze, iz katerih izhaja, da so bile ugotovljene kršitve odpravljene. Če iz poročila in priloženih dokazov izhaja, da so bile kršitve odpravljene, izda Agencija odločbo, s katero ugotovi, da so bile kršitve odpravljene. Agencija lahko pred izdajo odločbe opravi ponoven pregled poslovanja v obsegu, potrebnem za ugotovitev ali so kršitve odpravljene. Če je poročilo nepopolno oziroma iz poročila in priloženih dokazov ne izhaja, da so ugotovljene kršitve odpravljene, Agencija z odredbo naloži dopolnitev poročila in ji določi rok za dopolnitev. Agencija mora ugotovitevno odločbo o odpravi kršitev izdati v tridesetih dneh po prejemu poročila o odpravi kršitev, sicer se šteje, da so bile kršitve odpravljene (180. člen ZZavar).

## Pogojni odvzem dovoljenja:

Ob smiselni uporabi ZZavar se lahko subjektom nadzora dovoljenje odvzame tudi pogojno. Z odločbo o odvzemu dovoljenja lahko Agencija hkrati izreče, da se odvzem dovoljenja ne bo izvršil, če subjekt nadzora v času, ki ga določi Agencija, ki pa ne sme biti krajši od šestih mesecev in ne daljši od enega leta (preizkusna doba), ne bo storil nove kršitve, zaradi katere je mogoče odvzeti dovoljenje. Kadar Agencija izreče pogojni odvzem dovoljenja, lahko določi, da bo odvzem dovoljenja izvršen tudi, če subjekt nadzora v določenem roku ne odpravi kršitev oziroma opravi dodatnih ukrepov, zaradi katerih mu je bil izrečen pogojni odvzem dovoljenja. Rok za izpolnitev teh obveznosti določi Agencija v mejah preizkusne dobe (183. člen ZZavar). Agencija prekliče pogojni odvzem dovoljenja in dovoljenje odvzame, če subjekt nadzora v preizkusni dobi stori novo kršitev, zaradi katere je mogoče odvzeti dovoljenje, oziroma če ne izpolni dodatnih pogojev zaradi katerih mu je bil izrečen pogojni odvzem dovoljenja (184. člen ZZavar).

## Pravna podlaga za odvzem dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja zavarovalnim zastopnikom in dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega posredovanja zavarovalnim posrednikom

Na podlagi določila prvega odstavka 317. člena ZZavar Agencija začne postopek za odvzem dovoljenja, ki ga je izdala, če iz podatkov, s katerimi razpolaga, izhaja utemeljen sum, da je podan kateri od razlogov za odvzem dovoljenja, določen z zakonom. O začetku postopka Agencija izda odločbo o začetku postopka za odvzem dovoljenja (drugi odstavek 317. člena ZZavar).

Predlog za odvzem dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja lahko da Združenje zavarovalnih agencij, zavarovalnica, delodajalec ali Slovensko zavarovalno združenje. O odvzetih dovoljenjih Agencija obvesti vlagatelja predloga za odvzem dovoljenja in Slovensko zavarovalno združenje (osmi odstavek 230. člena ZZavar).

Pri tem pa je kljub navedeni določbi potrebno opozoriti tudi na tolmačenje Vrhovnega sodišča RS, ki v sodbi G 14/2010 navaja: «Agencija začne postopek za odvzem dovoljenja zavarovalnemu zastopniku za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja tudi brez predloga (upravičenega predlagatelja).»

Šesti odstavek 230. člena ZZavar določa, da Agencija za zavarovalni nadzor odvzame dovoljenje za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja:

### *1. če je bilo dovoljenje pridobljeno z navajanjem neresničnih podatkov*

Za navajanje neresničnih podatkov gre v primeru, ko oseba v vlogi za pridobitev dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, navaja neresnične podatke glede izpolnjevanja zahtevanih pogojev, in sicer:

- da je uspešno opravila preizkus strokovnih znanj, potrebnih za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja,
- da ima najmanj enoletne izkušnje s področja zavarovalnih poslov, ki jih je pridobil na podlagi zaposlitve oziroma drugega pravnega razmerja z zavarovalnico oziroma zavarovalno zastopniško ali posredniško družbo,
- da obvlada slovenski jezik,
- da ni bila pravnomočno nepogojno obsojena za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo na kazen zapora več kot treh mesecev,
- da ji Agencija za zavarovalni nadzor ni odvzela dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja ali posredovanja pred manj kakor petimi leti.

V primeru, da se zgoraj navedeni podatki dokazujejo s ponarejenimi listinami, Agencija tudi poda organom pregona ovadbo zaradi storitve kaznivega dejanja ponarejanja listin (256. člen Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 55/2008 in naslednji, v nadaljevanju KZ-1)), posebnih primerov ponarejanja listin (257. člen KZ-1), ali overitve lažne vsebine (258. člen KZ-1).

***2. če je bil zavarovalni zastopnik oziroma posrednik pravnomočno nepogojno obsojen za kaznivo dejanje zoper premoženje oziroma gospodarstvo na kazen zapora več kot treh mesecev***

Za izpolnitev navedenega pogoja morata biti izpolnjena dva pogoja, in sicer obstoj pravnomočne nepogojne obsodilne sodbe na kazen zapora več kot treh mesecev v času odločanja o odvzemu dovoljenja in da se sodba nanaša na kaznivo dejanje zoper premoženje (členi od 211. do 230. KZ) oziroma gospodarstvo (členi od 231. do 255. KZ)

***3. če zavarovalni zastopnik ponavljajoče krši določbe tega zakona iz 217. člena tega zakona***

17. člen ZZavar določa obveznost zastopnika in odgovornost zavarovalnice, pri čemer določbe glede zavarovalne pogodbe in splošnih zavarovalnih pogojev, obveščanja zavarovalcev ob sklenitvi zavarovalne pogodbe, obveščanja zavarovalcev v času trajanja zavarovalne pogodbe in vsebine splošnih pogojev in obvestil veljajo tudi za zavarovalnega zastopnika. 217. člen ZZavar nadalje podrobneje določa nabor podatkov s katerimi mora zavarovalni zastopnik zavarovalca pisno seznaniti pred sklenitvijo, in če je potrebno, tudi pri kasnejših spremembah in dopolnitvah zavarovalne pogodbe.

***4. če zavarovalni posrednik ponavljajoče krši prepovedi iz 225. člena tega zakona***

225. člen ZZavar določa obveznosti posrednika, ki jih s pogodbo ni mogoče izključiti niti omejiti, in sicer, da pri opravljanju zavarovalnega posredovanja ščiti zlasti interese zavarovalca (prvi odstavek 221. člena ZZavar) in nadaljnje obveznosti zavarovalnega posrednika za zaščito interesov zavarovalca v smislu pojasnil in svetovanja zavarovalcu o vseh okoliščinah pomembnih za odločitev zavarovalca za sklenitev zavarovalne pogodbe za določene vrste zavarovanja oziroma z določeno zavarovalnico, kot jih določa 222. člen ZZavar.

## 5. če je zavarovalni zastopnik oziroma posrednik huje kršil dobre poslovne običaje pri opravljanju poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja

Poslovni običaji so:

- navade in določena ustaljena ravnanja, ki se pričakujejo od udeležencev poslov in za katere razumni pogodbeniki menijo, da jih je treba spoštovati pri nastopanju na trgu, ter se razvijejo v poslovnih razmerjih, pri čemer morajo profesionalni udeleženci ravnati celo z večjo stopnjo skrbnosti (drugi odstavek 6. člena Obligacijskega zakonika (v nadaljevanju OZ)) vključno z obveznostjo vestnega in poštenega ravnanja (prvi odstavek 5. člena OZ), ki zavarovalnemu zastopniku nalaga tudi skrb za interese zavarovalca.

Dobri poslovni običaji pa so:

- standard morale ter standard vestnosti in poštenja v posebnem krogu udeležencev obligacijskih razmerij - med gospodarskimi subjekti, pri čemer dobri poslovni običaji določajo meje dovoljenega ravnanja med udeleženci v prometu, njihova pravila pa so kogentne narave (Obligacijski zakonik s komentarjem: komentar k 5. in 12. členu OZ),
- običaji, ki jih subjekti na zavarovalnem trgu ustvarjajo tudi sami v svojih medsebojnih poslovnih razmerjih s svojo dobro prakso,
- moralne norme in standardi, ki so se oblikovali v poslovni praksi kot tudi v zavarovalništvu,
- standardi, za katere razumni ljudje menijo, da jih je potrebno spoštovati zaradi funkcioniranja tržišča in s katerimi se opozarja udeležence v konkurenčni tekmi, da je nosilec in najpomembnejši dejavnik v konkurenčni tekmi človek (dr. Šime Ivanjko, Zavarovalno pravo, str. 146).
- lahko tudi abstraktni in niso posebej konkretizirani ter zapisani vsi v enotnem dokumentu, ampak so se skozi dolgoletno dobro prakso in tudi predpisanimi notranjimi pravili o delovanju oziroma ravnanju zavarovalnih zastopnikov vzpostavili med zavarovalnico in zavarovalci na trgu.

Na dobre poslovne običaje se sklicuje tudi Zavarovalni kodeks, ki ga je sprejelo Slovensko zavarovalno združenje.

Določbe kodeksa so obvezujoče za vse zavarovalnice, ki poslujejo v Republiki Sloveniji in so sprejele kodeks, vsaka zavarovalnica pa je dolžna seznaniti svoje redno zaposlene in pogodbeno vezane zavarovalniške delavce z določbami kodeksa in zagotoviti njihovo dosledno spoštovanje (1.4. kodeksa).

Zavarovalnica je poleg zakona tudi na podlagi točke 1.5. člen kodeksa dolžna opozoriti na kršitve določil kodeksa s strani svojega delavca, ki dela na področju sklepanja zavarovanj, saj se sicer šteje, da je kršitev naredila sama.

Zavarovalnica mora v poslovanju s strankami spoštovati dobre poslovne običaje (3.1. člen kodeksa).

V kodeksu je določeno, da mora poslovanje zavarovalnice s stranko temeljiti na načelu medsebojnega zaupanja in načelu zaščite pravic in koristi stranke, ob upoštevanju pravil in načel zavarovalniške stroke (2.2. člen kodeksa).

Zavarovalni zastopnik, ki sklepa zavarovanja, to izvaja v imenu in za račun zavarovalnice. Stranke je dolžan informirati in jim podajati točne informacije (3.4. člen kodeksa).

Pri poslovanju zavarovalnic so nedopustna ravnanja in oblike nastopanja na trgu, ki pomenijo kršitev kodeksa (3.2. člen kodeksa).

Hujšo kršitev dobrih poslovnih običajev je potrebno ugotavljati v vsakem konkretnem primeru posebej, Agencija pa pri kriteriju hujše in lažje kršitve upošteva med drugim tudi posledice, ki jih je kršitev imela tako za zavarovalnico (npr. ugled zavarovalnice in zaupanje v njene zavarovalne produkte; škoda, ki je zavarovalnici nastala) kot zavarovalce (npr. škoda, ki je s tem dejanjem nastala zavarovalcem) in na celotni zavarovalni trg.

*6. če zavarovalni zastopnik oziroma posrednik nima zavarovane poklicne odgovornosti v skladu s četrtem odstavkom 222. člena tega zakona*

Zavarovalni posrednik mora imeti zavarovano poklicno odgovornost za zavarovalno vsoto, ki ne sme biti manjša od 1,120.200 evrov na en odškodninski zahtevek oziroma 1,680.300 evrov za vse odškodninske zahtevke skupno v enem letu, razen če je pogodba o zavarovanju poklicne odgovornosti sklenjena v okviru pravne osebe, v imenu in za račun katere nastopa posrednik.

*7. če zavarovalni posrednik ponavljajoče krši obveznosti iz 221. člena ali iz prvega, drugega ali tretjega odstavka 222. člena tega zakona.*

221. člen ZZavar določa, da mora zavarovalni posrednik pri opravljanju zavarovalnega posredovanja ščititi zlasti interese zavarovalca. Prvi, drugi in tretji odstavek 222. člena ZZavar podrobneje določajo obveznosti zavarovalnega posrednika v smislu pojasnil in svetovanja zavarovalcu o vseh okoliščinah pomembnih za odločitve zavarovalca za sklenitev zavarovalne pogodbe za določene vrste zavarovanja oziroma z določeno zavarovalnico.

*ZZavar nadalje v sedmem odstavku 230. člena določa, da se za ponavljajočo kršitev iz 3., 4. in 7. točke šteje kršitev, pri kateri zavarovalni zastopnik oziroma posrednik kršitev ponovno stori vsaj enkrat v petih letih po storitvi istovrstne storitve.*

Za ponavljajoče ravnanje se zahteva istovrstnost kršitve, pri čemer mora biti kršitev storjena vsaj enkrat v petih letih po storitvi istovrstne kršitve. Pri tem je potrebno poudariti, da ni potrebno, da bi bila prva kršitev od katere se šteje petletni rok pravnomočno ugotovljena s predhodno odredbo oziroma odločbo Agencije.

## Pravna podlaga za odvzem dovoljenja za opravljanje dejavnosti zavarovalnim zastopniškim in zavarovalnim posredniškimi družbami

ZZavar v 238. členu določa, da Agencija odvzame dovoljenje za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja v naslednjih primerih:

- če je bilo dovoljenje pridobljeno z navajanjem neresničnih podatkov;

Za navajanje neresničnih podatkov gre v primeru, ko družba v postopku pridobitve dovoljenja za opravljanje poslova zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja navaja neresnične podatke, ki jih je potrebno priložiti vlogi za pridobitev dovoljenja.

V primeru, da obstaja sum, da so listinski dokazi ponarejeni, Agencija poda organom pregona ovadbo zoper odgovorno osebo družbe, zaradi storitve kaznivega dejanja ponarejanja listin (256. člen KZ-1), posebnih primerov ponarejanja listin (257. člen KZ-1), ali overitve lažne vsebine (258. člen KZ-1).

- če zavarovalna zastopniška oziroma posredniška družba ali zavarovalni zastopnik ali posrednik, ki dela zanjo, huje krši določbe 217., 218., 221., 222., 223. ali 225. člena tega zakona;

Hujša kršitev se presoja glede na obseg in sistematičnost kršitev določb 217., 218., 221., 222., 223. ali 225. člena ZZavar s strani zavarovalne zastopniške oziroma posredniške družbe ali zavarovalnega zastopnika ali posrednika, ki dela zanjo in glede na posledice, ki jih je kršenje določb imelo za zavarovalnico, zavarovalce in na celotni zavarovalni trg.

- če zavarovalna zastopniška oziroma posredniška družba krši določbo 236. člena tega zakona;

Zavarovalna zastopniška oziroma posredniška družba lahko v skladu z 236. členom ZZavar opravlja samo storitve zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja in kot izjemo posle iz drugega odstavka tega člena.

- če zavarovalno posredniška družba nima zavarovane odgovornosti v skladu s 237. členom tega zakona;

Zavarovalna posredniška družba mora imeti zavarovano poklicno odgovornost za zavarovalno vsoto, ki ne sme biti manjša od 1,120.200 evrov na en odškodninski zahtevek oziroma 1,680.300 evrov za vse odškodninske zahtevke skupno v enem letu.

- če zavarovalna posredniška družba ponavljajoče krši obveznosti poročanja in obveščanja;

Za zavarovalno posredniško družbo se glede rednega poročanja na zahtevo Agencije smiselno uporabljajo določbe prvega in četrtega odst. 176. člena ZZavar. V skladu z 239. členom ZZavar mora zavarovalna posredniška družba Agenciji poročati tudi o spremembah podatkov, ki se vpisujejo v sodni register, strukturi in obsegu posredniških poslov po zavarovalnicah, ki jih je v posameznem poslovnem letu opravil za te zavarovalnice, pravnih in ekonomskih povezavah iz drugega odstavka 223. člena tega zakona in o izpolnjevanju obveznosti iz 237. člena tega zakona.

Za ponavljajočo se kršitev se šteje kršitev, pri kateri zavarovalna posredniška družba kršitev ponovno stori vsaj enkrat v petih letih po storitvi istovrstne kršitve.

- če zavarovalno zastopniška oziroma posredniška družba pooblaščenim osebam ne omogoči pregleda na način, določen v 301. do 306. členu tega zakona;

Oviranje pregleda pooblaščenim osebam Agencije pomeni oviranje postopka nadzora s strani nadzornega organa. Oviranje pregleda lahko predstavlja vsako neomogočanje pregleda, v obsegu, kot je predviden v zahtevi za pregled.

- če zavarovalni zastopniki, posredniki ali fizične osebe, ki za zavarovalno zastopniško oziroma posredniško družbo opravljajo posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, ponavljajoče kršijo določbo prvega odstavka 230. člena tega zakona, pri čemer se za ponavljajočo kršitev šteje kršitev, pri kateri zavarovalni zastopniki, posredniki ali fizične osebe, ki za zavarovalno zastopniško oziroma posredniško družbo opravljajo posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, kršitev ponovno storijo vsaj enkrat v dveh letih po storitvi istovrstne kršitve;

230. člen ZZavar določa, da posle zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja lahko pri zavarovalnici, zavarovalni zastopniški družbi oziroma zavarovalni posredniški družbi oziroma osebi iz četrtega odstavka 227. člena tega zakona oziroma banki iz petega odstavka 227. člena tega zakona samostojno opravljajo samo fizične osebe, ki imajo dovoljenje Agencije za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja.

Ponovna kršitev vsaj enkrat v dveh letih po storitvi istovrstne kršitve je neodvisna od predhodno pravnomočno ugotovljene istovrstne kršitve s strani Agencije.

Navedenemu mnenju pritrjuje tudi Vrhovno sodišče RS v sodbi G 30/2011, ko navaja:« ZZavar ni mogoče razlagati tako, da bi bila ponavljajoča kršitev podana zgolj takrat, ko bi bila istovrstna kršitev ugotovljena v (vsaj) dveh ločenih pregledih poslovanja določene zavarovalno zastopniške družbe znotraj časovnega obdobja dveh let oziroma ko bi bila prva kršitev ugotovljena s pravnomočno odločbo tožene stranke.»

- če zavarovalna zastopniška oziroma posredniška družba ne izpolni odredbe Agencije za zavarovalni nadzor

Neizpolnitev odredbe Agencije pomeni tudi izpolnitev, ki ni izpolnjena v postavljenem roku za izpolnitev.

# Pregled kršitev na podlagi do katerih je prišlo do odvzema dovoljenj na Agenciji

Agencija je v letu 2010 odvzela dovoljenje za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja osmim zastopnikom, in sicer zaradi ponavljajočih kršitev, ki se nanašajo na pisno seznanjanje zavarovalca s strani zavarovalnega zastopnika pred sklenitvijo zavarovalne pogodbe s podatki, določenimi v ZZavar (kršitev 217. člena ZZavar). V letu 2011 je Agencija odvzela dovoljenje dvema zastopnikoma, in sicer zaradi hujše kršitve dobrih poslovnih običajev, prav tako je Agencija odvzela v letu 2012 odvzela dovoljenje tudi štirim zastopnikom zaradi hujše kršitve dobrih poslovnih običajev.

Agencija je v letu 2012 odvzela dovoljenje za opravljanje dejavnosti trem zavarovalnim zastopniškim družbam, pri čemer so bili najpogostejši razlogi za odvzem dovoljenja:

- neobveščanje zavarovalcev v skladu z zahtevami ZZavar,
- za zavarovalno zastopniško družbo so posle zavarovalnega zastopanja opravljale osebe, ki niso imele dovoljenje Agencije za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja,
- onemogočanje opravljanja pregleda s strani Agencije,
- neravnanje v skladu z odredbo o odpravi kršitev.

# Sodna praksa na podlagi sodb Vrhovnega sodišča

## Zavarovalni zastopniki brez dovoljenja Agencije oziroma pomožni zavarovalni zastopniki:

- Sodba G10/2008

»Zavarovalni zastopniki, ki še nimajo dovoljenja Agencije in se usposablajo ("pripravniki"), sicer lahko sodelujejo pri opravih zavarovalnega zastopanja, vendar le ob navzočnosti zavarovalnega zastopnika, ki ima dovoljenje Agencije za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja, s tem, da mora biti zavarovalec seznanjen s statusom obeh zavarovalnih zastopnikov. V nobenem primeru pa takšni zavarovalni zastopniki ne morejo skleniti zavarovalne pogodbe.«

»Ker so zavarovalci večinoma prava nevešče stranke, ni pričakovati, da si bodo pozorno ogledovali obvestila, ki jim jih ponujajo zavarovalni zastopniki. Zato obstaja eno samo obvestilo, tisto, ki zavarovalcem sporoča, da se pogovarjajo (dogovarjajo, pogajajo) z zavarovalnim zastopnikom, ki ima dovoljenje Agencija za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja.«

- Sodba G 18/2008

»Zavarovalni zastopniki, ki še nimajo dovoljenja Agencije, in se usposablajo, lahko sodelujejo pri sklepanju zavarovalnih poslov le ob prisotnosti zavarovalnega zastopnika, ki ima dovoljenje Agencije. Pogoj za njihovo sodelovanje pa je, da je zavarovalec seznanjen s statusom obeh prisotnih zavarovalnih zastopnikov. Taki zavarovalni zastopniki ne morejo skleniti zavarovalne pogodbe.«

- Sodba G 1/2012

»Zavarovalni zastopniki, ki še nimajo dovoljenja in se usposablajo (pomožni zavarovalni zastopnik), sicer lahko sodelujejo pri opravih zavarovalnega zastopanja, vendar le ob navzočnosti zavarovalnega zastopnika, ki ima dovoljenje za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja, s tem, da mora biti zavarovalec seznanjen s statusom obeh prisotnih zavarovalnih zastopnikov (tistega z dovoljenjem za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja in tistega brez takega dovoljenja). V nobenem primeru pa zavarovalni zastopniki brez dovoljenja ne morejo skleniti zavarovalne pogodbe.«

## Onemogočanje pregleda poslovanja

- Sodba G 30/2011

»Ker je tožeča stranka dne xy toženi stranki onemogočila pregled poslovanja, za odvzem dovoljenja za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja po 6. alineji šestega odstavka 238. člena ZZavar pa zadošča že ena sama tovrstna kršitev, je tožena stranka na tej pravni podlagi utemeljeno izrekla ukrep nadzora z odvzemom dovoljenja.«

»Nadzor s pomočjo poročanja in obveščanja na eni strani in pregled poslovanja na drugi strani predstavljata dve obliki nadzora nad zavarovalnimi zastopniškimi družbami. Onemogočanje pregleda poslovanja je razlog za odvzem dovoljenja za opravljanje dejavnosti zavarovalnega zastopanja na podlagi 6. alineje šestega odstavka 238. člena ZZavar, medtem ko je ponavljajoča kršitev obveznosti poročanja in obveščanja razlog za odvzem dovoljenja po 5. alineji šestega odstavka 238. člena ZZavar./.../Podobno kot v primeru ponavljajoče kršitve določbe prvega odstavka 230. člena ZZavar tudi tu ugotovitev ponavljajoče kršitve ni vezana na obstoj pravnomočne odločbe tožene stranke, s katero bi bila ugotovljena prva kršitev.«

## Kršitev dobrih poslovnih običajev

- Sodba G 2/2012

»Vrhovno sodišče se strinja z navedeno opredelitvijo dobrih poslovnih običajev in tudi s stališčem tožene stranke, da bi moral tožnik kot profesionalni udeleženec pri sklepanju zavarovalnih poslov pri svojem delu delovati s skrbnostjo dobrega gospodarja, torej z višjo stopnjo skrbnosti, kot se pričakuje od povprečnega človeka, saj je bil profesionalni zavarovalni zastopnik z veljavnim dovoljenjem za zavarovalno zastopanje. Tudi po presoji Vrhovnega sodišča je na področju opravljanja zavarovalnih poslov bistveno spoštovanje načela poštenosti, vestnosti in spoštovanja dobrih poslovnih običajev, pri čemer se mora nujno upoštevati tudi varstvo strank zavarovalnice kot potrošnikov.«

Vrhovno sodišče, kot zadnja sodna instanca, kamor lahko subjekti nadzora, ki se ne strinjajo z odločbami Agencije vložijo tožbo, s svojimi sodbami predstavlja preko tako izoblikovane sodne prakse pomemben vir razumevanja določb ZZavar.

Agencija se v svojih odločbah pogosto tudi sklicuje na sodno prakso Vrhovnega sodišča RS, in sicer predvsem v primeru kršitev, ki odražajo identično oziroma podobno in primerljivo dejansko stanje.

# Druge sankcije na podlagi ZZavar

Poleg odvzema dovoljenja subjektom nadzora lahko Agencija kot prekrškovni organ subjektom nadzora izreče tudi globo.

- Zavarovalne zastopniške družbe in zavarovalni zastopniki

344. člen ZZavar ureja kršitve zavarovalne zastopniške družbe in zavarovalnega zastopnika.

Z globo od 12.520 do 125.000 evrov se za prekršek kaznuje zavarovalna zastopniška družba:

- če krši določbe 83. do 86. člena tega zakona (ti členi urejajo zavarovalno pogodbo in splošne zavarovalne pogoje, obveščanje zavarovalcev ob sklenitvi pogodbe, obveščanje zavarovalcev v času trajanja zavarovalne pogodbe in vsebino splošnih pogojev in obvestil);
- če krši določbe 228. (zavarovalnica mora zagotoviti, da zanjo storitve zavarovalnega zastopanja opravljajo samo osebe, ki izpolnjujejo pogoje iz 227. člena ZZavar), oziroma prvega odstavka 230. člena tega zakona (glede samostojnega opravljanja poslov zavarovalnega zastopanja pri zavarovalnici oziroma zavarovalno zastopniški družbi).

Nadalje Agencija z globo od 420 do 4.100 evrov za prekršek kaznuje tudi odgovorno osebo zavarovalne zastopniške družbe in z globo od 420 do 4.100 evrov zavarovalnega zastopnika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

- Zavarovalne posredniške družbe in zavarovalni posredniki

Agencija z globo od 12.520 do 125.000 evrov za prekršek kaznuje tudi zavarovalno posredniško družba oziroma banka iz petega odstavka 227. člena tega zakona:

- če krši določbe 221. do 226. člena tega zakona (ki urejajo zaščito interesov strank, obveznosti zavarovalnega posrednika, nasprotje interesov, provizijo, prisilne določbe in prepoved posredovanja);
- če Agenciji za zavarovalni nadzor ne poroča o podatkih iz 239. člena tega zakona (dodatno poročanje za zavarovalno posredniške družbe), z vsebino, v rokih in na način, določen s podzakonskim predpisom;
- če nima sklenjene police o zavarovanju odgovornosti na podlagi 237. člena tega zakona.

Z globo od 12.520 do 125.000 evrov se za prekršek kaznuje zavarovalna posredniška družba oziroma banka iz petega odstavka 227. člena tega zakona:

- če krši določbe 83. do 86. člena tega zakona (enako kot pri zavarovalno zastopniških družbah);
- če krši določbe 228. oziroma prvega odstavka 230. člena tega zakona(enako kot pri zavarovalno zastopniških družbah).

Enako kot velja za zavarovalno zastopniške družbe se z globo od 420 do 4.100 evrov za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba zavarovalne posredniške družbe oziroma banke iz petega odstavka 227. člena tega zakona in z globo od 420 do 4.100 evrov zavarovalni posrednik, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

## Politika sankcioniranja kateri sledi (bo sledila) Agencija v primeru kršitev subjektov nadzora

Agencija bo v skladu s svojim poslanstvom še naprej izvajala strogi nadzor v primeru ugotovljenih nepravilnosti na zavarovalnem trgu in delovanja zavarovalnih subjektov, ki ne delujejo v skladu z določbami ZZavar.

Agencija bo zato:

- *vzpostavila še strožje sankcioniranje prekrškov storjenih s strani subjektov nadzora, predvsem s strani zavarovalnih zastopniških in posredniških družb ter odgovornih oseb;*
- *zaradi varstva zavarovalcev in njihovega zaupanja v zavarovalni trg ter zavarovalne produkte, katere jim ponujajo subjekti nadzora, bo Agencija, tako z »on-site« inšpekcijskim nadzorom kot tudi na podlagi poročil ter informacij s trga, bedela nad (ne)zakonitim ravnanjem subjektov nadzora in v primeru ugotovljenih kršitev ustrezno in pravočasno ukrepala z ukrepi nadzora, ki jih ima na razpolago, to je z odredbo o odpravi kršitev, odvzemom dovoljenj in sankcioniranjem storjenih prekrškov. Glede na težo storjenih kršitev bo Agencija tudi ob upoštevanju načela sorazmernosti ukrepa s kršitvijo, uporabila nadzorne ukrepe, za katere bo v danih okoliščinah presodila, da najboljše ustrezajo končnemu cilju Agencije, to je skrb za varstvo zavarovalcev. Agencija bo v tem kontekstu najstrožje sankcionirala hujše kršitve, ki vplivajo na varnost zavarovancev, zavarovalcev in drugih upravičencev (kot na primer hujše kršitve dobrih poslovnih običajev s strani subjektov nadzora, ki vplivajo na varnost zavarovalcev, kot so na primer zavajajoče prikazovanje dejstev in upravičenj iz zavarovalne pogodbe, napeljevanje na stornacijo zavarovalnih polic in sklenitev novih, ki jih upravičenci ne potrebujejo, ponarejanje podpisov in navajanje neresničnih podatkov na zavarovalnih ponudbah, itd.);*

- *ker Agencija opaža, da se na zavarovalnem trgu pojavlja tudi veliko število oseb brez dovoljenja Agencije za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oz. prihaja do nepravilnega izkoriščanja instituta pomožnega zavarovalnega zastopnika in mentorstva pri sklepanju zavarovalnih pogodb, bo Agencija tudi v bodoče pod drobnogled vzela delovanje in politiko zavarovalnih zastopniških družb na tem področju;*
- *glede na ugotovljena pomanjkljiva poročila zavarovalno posredniških družb v skladu z zahtevami poročanja (in sicer s 4. točko prvega odstavka 239. člena ZZavar - zavarovanje odgovornosti zavarovalne posredniške družbe) namerava Agencija v letošnjem letu v tem obsegu preveriti tudi delovanje zavarovalno posredniških družb.*

## Sklepno oziroma kaj lahko pričakujemo glede na predvidene spremembe ZZavar in spremembe Direktive o zavarovalnem posredovanju?

Novela ZZavar-1, ki je trenutno v postopku usklajevanja, na področju odvzema dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja, predvideva določene spremembe, in sicer poleg že veljavnih razlogov za odvzem dovoljenja dodaja še dodatne razloge, in sicer:

- če zavarovalni zastopnik oziroma posrednik v postopku pregleda poslovanja podaja neresnične podatke, informacije ali poročila, ki niso izkaz dejanskega stanja,
- če zavarovalni zastopnik oziroma posrednik pooblaščenim osebam ne omogoči pregleda poslovanja ali ovira postopke pregleda poslovanja,
- če zavarovalni zastopnik oziroma posrednik krši določbe zakona glede največjega dovoljenega števila pomožnih zavarovalnih zastopnikov oziroma posrednikov pod mentorstvom.

Pri odvzemu in prenehanju veljavnosti dovoljenja za opravljanje poslov zavarovalnega zastopanja oziroma posredovanja zavarovalno zastopniškim in posredniškim družbam, pa novela ZZavar-1 poleg že veljavnih razlogov v ZZavar dodatno določa še odvzem dovoljenja, če zavarovalni zastopnik oziroma posrednik v postopku pregleda poslovanja podaja neresnične podatke, informacije ali poročila, ki niso izkaz dejanskega stanja.

Z navedenimi dodanimi razlogi kršitev je pričakovati, da se bo izboljšala disciplina na trgu prodaj zavarovalnih produktov, ob hkratnem učinkovitejšemu vodenju postopka pregleda pooblaščenih oseb Agencije z aktivnejšim sodelovanjem subjektov nadzora.

Pomembna sprememba predloga ZZavar-1 je tudi v tem, da se globe, predpisane v ZZavar-1, lahko v hitrem postopku izrečejo tudi v višjem znesku, kot je najnižja predpisana mera globe, pri čemer ne smejo presegati zakonsko določenih najvišjih zneskov glob. Navedena sprememba bo Agenciji kot prekrškovnemu organu, za razliko od sedanje veljavne ureditve, omogočila v hitrem postopku izrekanje glob, ki odražajo sorazmernost med težo storjene kršitve in zneskom globe.

Potrebno pa je poudariti, da je v predlogu ZZavar-1, ki je trenutno šele v fazi usklajevanja in še ni niti v zakonodajnem postopku v Državnem zboru RS, mogoče pričakovati še nekatere nadaljnje spremembe do začetka njegove uveljavitve.

Na tem mestu pa se tudi še ne bomo opredeljevali do predvidenih sprememb in posledic, ki jih prinaša predlog direktive Evropskega parlamenta in Sveta o zavarovalnem posredovanju (IMD2), ker tudi navedena novela Direktive še ni prestala vseh faz zakonodajnega postopka.

**Hvala za pozornost**